

RADOVAN DÁVID
vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Povinnost mlčenlivosti a její zákonné prolomení v praxi OSPOD“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 30. června 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Mlčenlivost patří k nejcitlivějším právním a etickým povinnostem pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Představuje základní kámen důvěry mezi klientem a pracovníkem OSPOD, který umožňuje otevřenou komunikaci, prevenci rizik i účinnou ochranu dítěte. Zároveň však v praxi často vznikají situace, kdy tuto mlčenlivost nelze zachovat beze zbytku – například při ohrožení života a zdraví dítěte, při oznamování trestného činu, v soudním řízení nebo při sdílení informací s jinými institucemi. Právní úprava mlčenlivosti není jednotná: prolíná se v ní zákon o sociálně-právní ochraně dětí, správní řád, občanský zákoník, GDPR, trestní zákoník i zákon o zdravotních službách. K tomu přistupují interní pravidla, metodické pokyny a etické zásady výkonu veřejné správy. Právě propojení těchto vrstev vytváří náročné rozhodovací prostředí, v němž musí pracovník OSPOD umět rozlišit, kdy informaci sdělit, kdy zachovat mlčenlivost a jak své rozhodnutí řádně zdokumentovat a obhájit.

Seminář přináší komplexní pohled na povahu mlčenlivosti jako právního institutu i jako etického závazku. Účastníci získají přehled o zákonných výjimkách, které umožňují nebo přímo ukládají prolomení mlčenlivosti, o vztahu mlčenlivosti k ochraně osobních údajů i o tom, jaké jsou limity sdílení informací v rámci mezioborové spolupráce. Pozornost bude věnována i případům z praxe, kdy bylo porušení mlčenlivosti důvodem k sankci, a naopak situacím, kdy její striktní dodržení vedlo k ohrožení dítěte. Cílem je pomoci pracovníkům OSPOD jednat právně jistě, eticky a zároveň účinně při ochraně práv dítěte.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- rozlišit právní povahu a rozsah povinnosti mlčenlivosti podle různých zákonů
- vysvětlit rozdíl mezi mlčenlivostí a ochranou osobních údajů
- identifikovat situace, kdy lze mlčenlivost prolomit, a kdy nikoli
- vyhodnotit konflikt mezi mlčenlivostí a oznamovací povinností
- aplikovat zásadu proporcionality při sdílení informací
- sepsat sdělení či zápis, který neporušuje mlčenlivost
- chápat etické aspekty a odpovědnost za neoprávněné sdělení
- dokumentovat důvody prolomení mlčenlivosti a právní oporu postupu
- orientovat se v rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu osobních údajů a soudů
- posoudit oprávnění ke sdílení informací mezi institucemi
- nastavit interní procesy pro zachování důvěrnosti dat
- poskytnout právně i morálně obhajitelné stanovisko při kontrole či řízení
- přispět k jednotnému a transparentnímu postupu OSPOD

Obsah kurzu:

1. Povinnost mlčenlivosti v právním systému

- Význam mlčenlivosti pro výkon veřejné správy
- Povinnost mlčenlivosti podle zákona o SPOD
- Souvislosti s GDPR a správním řádem
- Trestněprávní ochrana utajovaných informací
- Etický rozměr mlčenlivosti
- Limity a výjimky v různých právních předpisech
- Rozdíl mezi mlčenlivostí a diskrétností
- Právní následky porušení

2. Právní zdroje a hierarchie norem

- Zákon o SPOD, GDPR, správní řád, trestní zákoník
- Zákon o zdravotních službách a školský zákon
- Kolize povinností při ochraně dítěte
- Vztah mezi evropským a národním právem
- Judikatura Ústavního soudu k mlčenlivosti
- Význam interních předpisů a metodických pokynů
- Hierarchie právních povinností
- Meze správního uvážení

3. Mlčenlivost a ochrana osobních údajů

- Kdy jde o osobní údaj a kdy o citlivý údaj
- Právní základ zpracování osobních údajů OSPOD
- Souhlas zákonného zástupce a jeho limity
- Povinnost informovat subjekt údajů
- Anonymizace a pseudonymizace v praxi
- Zásada minimalizace údajů
- Spolupráce s ÚOOÚ a kontrolními orgány
- Praktické chyby při sdílení dat

4. Prolomení mlčenlivosti v zájmu ochrany dítěte

- Situace bezprostředního ohrožení života a zdraví
- Povinnost informovat jiné orgány veřejné moci
- Povinnost oznamovací a překazovací dle trestního zákoníku

- Nutná obrana a krajní nouze v právním kontextu
- Zásada proporcionality mezi ochranou života a ochranou soukromí
- Postup při sdílení informací v krizových situacích
- Role OSPOD a koordinace s policií a školou
- Způsob písemné dokumentace sdělení

5. Sdílení informací mezi institucemi

- Zákonné základy sdílení dat (OSPOD, školy, zdravotníci, policie)
- Zákon o zpracování osobních údajů a meziresortní spolupráce
- Povinnost mlčenlivosti při předávání spisů a podkladů
- Dohody o součinnosti a informační toky
- Interní kontrola a odpovědnost vedoucího
- Bezpečné formy předávání informací
- Chyby v praxi a rizika úniku dat
- Doporučené formulace sdělení

6. Mlčenlivost v soudním řízení

- Ochrana informací při zastupování dítěte
- Omezení sdílení údajů se soudem
- Povinnost předložit spis a zachovat důvěrnost
- Zveřejňování informací v odůvodnění rozhodnutí
- Právo účastníků nahlížet do spisu
- Mlčenlivost vůči advokátům a opatrovníkům
- Jak vyvážit transparentnost a ochranu
- Odpovědnost za únik informací

7. Mlčenlivost vůči rodičům a veřejnosti

- Kdy nelze rodiči sdělit informaci o dítěti
- Právo rodiče znát informace o dítěti a jeho limity
- Ochrana dítěte před sekundární viktimizací
- Zásada nejlepších zájmů dítěte při komunikaci
- Mlčenlivost ve vztahu k médiím
- Etická komunikace s veřejností
- Praktické situace při střídavé péči
- Ochrana informací o zdravotním stavu

8. Oznámení trestného činu a spolupráce s policií

- Povinnost oznámit trestný čin (§ 368 TZ)
- Překazovací povinnost (§ 367 TZ)
- Právní a etické dilema mezi důvěrou a povinností
- Způsob oznamování a ochrana totožnosti
- Sdílení informací s orgány činnými v trestním řízení
- Postavení OSPOD jako oznamovatele
- Dokumentace oznámení a archivace
- Vztah k ochraně osobních údajů

9. Mlčenlivost ve vztahu ke školám a zdravotníkům

- Povinnosti škol při ochraně údajů dítěte
- Zdravotní tajemství a jeho limity
- Sdílení informací o dítěti s učitelem či lékařem
- Spolupráce při ochraně dítěte v krizi
- Význam mezioborových týmů
- Souhlas zákonných zástupců a jeho forma
- Vzory písemných souhlasů

- Koordinace mezi institucemi

10. Sankce a odpovědnost za porušení mlčenlivosti

- Správní, pracovněprávní a trestní odpovědnost
- Sankce za neoprávněné sdělení údajů
- Postup při porušení mlčenlivosti zaměstnancem
- Povinnost nahradit škodu a nemajetkovou újmu
- Vztah ke kárné odpovědnosti úředníků
- Preventivní opatření a vnitřní kontrola
- Povinnost mlčenlivosti po skončení pracovního poměru
- Možnost zbavení mlčenlivosti

11. Etické aspekty a rozhodovací dilemata

- Mlčenlivost jako projev respektu k člověku
- Důvěra jako nástroj pomoci a riziko její ztráty
- Etické konflikty v každodenní praxi OSPOD
- Jak čelit tlaku veřejnosti, médií či rodiny
- Dokumentace etických rozhodnutí
- Využití supervize a týmové podpory
- Role hodnot v profesní etice sociální práce
- Rovnováha mezi právem a svědomím

12. Diskuse a závěr školení